

Ruokaviraston julkaisu
1846/04.01.07.06.03/2026

Eläinten käyttö tieteellisiin tai opetustarkoituksiin: Toiminnan ohjaus ja valvonta Suomessa 2025

RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Päiväys:	19.3.2026
Asianumero:	1846/04.01.07.06.03/2026
	Ruokavirasto
Linja, osasto ja/tai yksikkö:	Eläinten hyvinvoinnin tunnistamisen yksikkö
Hyväksyjä:	Jaana Mikkola
Laatija/laatijat:	Eila Kaliste, Rami Kuhanen
Lisätietoja:	

SISÄLLYSLUETTELO

1 Ohjauksen ja valvonnan vaikuttavuus ja kehittäminen:	3
2 Ohjauksen ja valvonnan lukuja taulukoituna	4
3 Havaitut puutteet 2025	5
3.1 A: Ohjaus ja vähäiset huomautukset	5
3.2 B: Määräykset tai kiellot.....	5
3.3 C: Luvan peruuttamisen harkintaa vaativat puutteet	6
3.4 D: Syyteharkintaan johtavat puutteet	6

1 Ohjauksen ja valvonnan vaikuttavuus ja kehittäminen:

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on ollut ennen vuotta 2026 koe-eläintoiminnan lupahallinnon ja harjoittamisen valvonnan toimivaltainen viranomaisen Etelä-Suomen, Lounais-Suomen sekä Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastojen toimialueilla. Etelä-Suomen aluehallintovirasto on hoitanut myös virka-apuna Itä-Suomen aluehallintovirastolle säädetyt koe-eläintoimintaa koskevat viranomaistehtävät Itä-Suomen, Pohjois-Suomen ja Lapin aluehallintovirastojen alueilla.

Suomessa oli alkuvuodesta 2025 43 eläimiä tieteellisiin tai opetustarkoituksiin käyttävää toiminnanharjoittajaa (2024: 41 toiminnanharjoittajaa) ja näillä yhteensä 97 laitosta (2024: 97 laitosta). Kaikilla toimijoilla ei ole toimintalupaani liittyvää laitosta; tutkimustoimintaa suoritetaan laitosten lisäksi esimerkiksi maasto-olosuhteissa.

Vuonna 2025 Etelä-Suomen aluehallintovirasto tarkasti 40 laitosta (2024: 41 laitosta). Joidenkin valvontasuunnitelmassa mukana olleiden laitoksen osalta tarkastus siirrettiin vuodelle 2026, koska laitoksilla ei ole ollut toimintaa vuonna 2025. Tarkastetuista laitoksista täysin kunnossa oli 24 kpl, eli 60 % tarkastetuista laitoksista (2024: 37 kpl, 90 %). Ainoastaan vähäistä ohjausta tarvitsi 14 laitosta, eli 35 % tarkastetuista laitoksista (2024: 2 kpl, 5 %). 2 laitoksen, eli 5 % tarkastetuista laitoksista, kohdalla Etelä-Suomen aluehallintovirasto joutui lähettämään selvityspyynnön toimintaedellytysten täyttämisen osalta (2024: 2 kpl, 5 %). Lisäselvityksiin johtaneet puutteet liittyivät eläinten hyvinvoinnin tarkastamiseen virka-aikojen ulkopuolella.

Vuonna 2025 Etelä-Suomen aluehallintovirastossa ei annettu valvontaan liittyviä hallintopäätöksiä. Täysin kunnossa olevia tai vähäistä ohjausta tarvitsevia laitoksien osuus, 95 %, on linjassa aikaisempien vuosien tarkastushavaintojen kanssa tarkastetuista (vuosina 2022–2024 osuus on vaihdellut 95–100 %). Hyvä yleistilanne mahdollistaa valvonnan kohdentamista laitoksiin, jotka sitä tarvitsevat. Tarkastusten lisäksi valvontaa on toteutettu kartoittamalla joitain toimintoja myös etänä, esimerkiksi asiakirjatarkastuksina.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on antanut lisäksi ohjausta ja neuvontaa toimijoille laitostarkastusten ohella muun muassa toimintalupien tai laitoshyväksyntöjen myöntämisen yhteydessä, toimijoiden ottaessa yhteyttä virastoon, sekä erinäisissä koulutustilaisuuksissa.

Vuodenvaihteessa 2025–2026 aluehallintovirastojen toiminta lakkautettiin valtion aluehallinnon uudistamisen yhteydessä, ja koe-eläintoimintaan liittyvät valvonta- ja lupahallinnon tehtävät siirtyivät Ruokavirastoon 1.1.2026 lähtien.

Maa- ja metsätalousministeriö on tieteellisiin ja opetustarkoituksiin käytettävien eläinten lupa- ja valvontatoimintaa ohjaava taho Suomessa.

2 Ohjauksen ja valvonnan lukuja taulukoituna

Taulukko 1. Ohjauksen ja valvonnan lukuja vuonna 2025

Toiminnanharjoittajat ja laitokset	
Toiminnanharjoittajia yhteensä	43
Kasvattajia-käyttäjiä	13
Käyttäjiä (ei kasvatusta)	30
Toimittajia	0 kpl
Laitoksia	97
Vuonna 2025	
Tarkastettu laitoksia	40 kpl
Ennalta ilmoittamattomien tarkastusten osuus	4/40
A-luokan puutteita (toimijoiden määrä/ laitosten määrä /puutteiden määrä)	5/14/17
B-luokan puutteita (toimijoiden määrä/ laitosten määrä /puutteiden määrä)	2/2/2
C-luokan puutteita (toimijoiden määrä/ laitosten määrä /puutteiden määrä)	0/0/0
D-luokan puutteita (toimijoiden määrä/ laitosten määrä /puutteiden määrä)	0/0/0

Taulukko 2. Tarkastuksilla havaittujen puutteiden määrä vuositasolla

Vuosi	Tehdyt tarkastukset	Vähäiset puutteet (A-luokka, lkm.)	Kohtalaiset puutteet (B-luokka, lkm.)	Vakavat puutteet (C-luokka, lkm.)	Erittäin vakavat puutteet (D-luokka, lkm.)
2021	41	6	4	1	0
2022	46	8	0	1	0
2023	33	3	0	0	0
2024	41	2	0	2	0
2025	40	17	2	0	0

3 Havaitut puutteet 2025

3.1 A: Ohjaus ja vähäiset huomautukset

Määritelmä:

- ei vaikutusta eläinten hyvinvointiin;
- ei aihetta jatkotutkimuksiin;
- ei näyttöä yrityksistä harhauttaa viranomaista;
- ongelma korjattavissa saman tien tai lyhyessä ajassa.

Tyypillisesti luokan A epäkohdat eivät aiheuta haittaa eläimille, ja ne ovat korjattavissa saman tien. Ne eivät lähtökohtaisesti edellytä tarkastuksen yhteydessä ja/tai kirjallisesti annetun ohjauksen lisäksi jatkotoimia valvontaviranomaiselta.

Yhteensä 17 A-luokan merkintää 5 toiminnanharjoittajan 14 laitoksella:

- Ohjeistusta muuttuviin tilavaatimuksiin liittyen
- Ohjeistusta nimetyn eläinlääkärin käytitiheydestä (< 1)
- Ohjeistettu pitämään eläinkirjanpito helpommin saatavilla
- Ohjeistettu hyvinvointiryhmän toimintaan liittyen (< 1)
- Ohjeistettu toimintatapoja vakava-luokan hankkeeseen liittyen
- Ohjeistettu toimintasuunnitelman päivittämisestä poikkeustilanteita varten (< 1)
- Ohjeistettu henkilökunnan pätevyyteen liittyen (< 1)
- Ohjeistettu nimeämään nimetty eläinlääkäri / muu pätevä asiantuntija
- Ohjeistettu kalojen virikkeisiin liittyen
- Ohjeistettu hankeluvan voimassaoloon liittyen
- Ohjeistettu pitämään muut lakisääteiset dokumentit helpommin saatavilla laitoksella (< 1)

Havaittuihin A-luokan epäkohtiin liittyen annettiin suullista ja/tai kirjallista ohjausta.

3.2 B: Määräykset tai kiellot

Määritelmä:

- eläinten hyvinvointiin liittyvä epäkohta, joka ei kuitenkaan välittömästi aiheuta vältettävissä olevaa tai tarpeetonta kipua, kärsimystä tai muuta pitkäkestoista haittaa;
- korjattavissa olevat lievät laiminlyönnit eläinten pitopaikoissa;
- voimassa olevien säädösten selkeä rikkominen;
- lupaehtojen rikkominen hankkeissa;
- toimintaluvan ehtojen rikkominen;
- korjaaminen vaatii aikaa ja jatkotoimia;
- ohjauksesta huolimatta jatkunut tai uusiutunut A-luokan epäkohta;

Valvontaviranomainen aloittaa tarvittaessa hallinnollisen prosessin kiellon tai määräyksen antamiseksi. Uusintatarkastuksella tai muilla keinoin varmistetaan, että annettuja määräyksiä tai kielloja noudatetaan. Määräysten ja kieltojen tehostamiseksi voidaan käyttää lain 50 §:n mukaista teettämisuhkaa tai uhkasakkomenettelyä.

B-luokan laiminlyönti ei lähtökohtaisesti anna aihetta syyteharkintaan, pätevyyden tai luvan uudelleenarviointiin tai luvan peruuttamiseen.

Yhteensä 2 B-luokan merkintää 2 toiminnanharjoittajan 2 laitoksella:

- Viikonloppupäivystyksen järjestäminen (< 1)

Havaitut B-luokan laiminlyönnit raukesivat lisäselvitysten ja nopealla aikataululla tehtyjen korjaavien toimenpiteiden myötä. Laiminlyöntien korjaamista valvotaan tiheämmällä tarkastusvälillä.

3.3 C: Luvan peruuttamisen harkintaa vaativat puutteet

Määritelmä:

- eläinten hyvinvointiin liittyvä epäkohta, joka aiheuttaa vältettävissä olevaa tai tarpeetonta kipua, kärsimystä tai muuta pitkäkestoista haittaa;
- toimintaluvan vakava rikkominen;
- hankeluvan vakava rikkominen;
- uusiutumisriski;
- näyttöä epärehellisyydestä tai vastuun välttelystä;
- alempien vakavuusluokkien epäkohtien jatkuminen tai uudelleen ilmaantuminen aiemmista määräyksistä tai kielloista huolimatta.

Havaituista C-luokan epäkohdista voidaan käynnistää lain 48 §:n mukaisesti hankeluvan tai 49 §:n mukaisesti toimintaluvan peruuttamismenettely. Mikäli tarkastuksen perusteella on syytä lain 51 §:n mukaiseen epäilyyn, epäkohdista tehdään tutkintapyyntö poliisille.

C-luokan laiminlyönnejä ei todettu vuonna 2025.

3.4 D: Syyteharkintaan johtavat puutteet

Määritelmä:

- vakava eläinten hyvinvointiin liittyvä epäkohta, joka aiheuttaa vältettävissä olevaa tai tarpeetonta kipua, kärsimystä tai muuta pitkäkestoista haittaa;
- hanke- tai toimintaluvan hakematta jättäminen tai vakava rikkominen;
- vakavia rikkomuksia, jotka edellyttävät syyteharkintaa;
- toistuva tai jatkuva C-luokan epäkohta.

D-luokan epäkohdista tehdään aina tutkintapyyntö poliisille.

D-luokan epäkohtia ei todettu vuonna 2025.